

12 augustus 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. J.P.C. van den Bogaard,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven (onder meer) priester in het bisdom Roermond.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 7 maart 2014. Op 1 mei 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], vicaris-generaal van het bisdom Roermond.

Op 8 juli 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit proces-verbaal te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. J.P.C. van den Bogaard. Voorts werd klager vergezeld van de heer [naam], vertrouwenspersoon. Namens het bisdom zijn verschenen [naam], vicaris-generaal van het bisdom Roermond, en [naam], hoofd juridische zaken van het bisdom Roermond.

2. De klacht

- 2.1. Klager is op ongeveer 4-jarige leeftijd slachtoffer geworden van seksueel misbruik door aangeklaagde, die op dat moment pastoor was in [plaats]. Toen klager 4 jaar oud was moest hij naar de zogenaamde "bewaarschool". In het eerste jaar in de kleuterklas is hij in aanraking gekomen met aangeklaagde, de pastoor. Klager moest op een dag bij de pastoor komen in de pastorie en kan zich herinneren dat hij in de aanwezigheid was van twee andere jongentjes en een meisje. Zowel klager als de andere drie kinderen waren volledig naakt en stonden naast elkaar op een rijtje voor de pastoor. De pastoor pakte als eerste klager vast bij zijn geslachtsdeel en trok er een aantal keren aan. Vervolgens kon klager vertrekken. Het seksueel misbruik door de pastoor heeft éénmaal plaats gevonden. Klager heeft dit incident aan zijn moeder verteld maar zij heeft hem hierop hard in zijn gezicht geslagen. Klager heeft daarna tot 1992 over het voorval gezwegen.

- 2.2. Midden jaren tachtig ging het niet goed met klager, zowel op lichamelijk als op psychisch vlak. Er was sprake van gedragsmoeilijkheden, onzekerheid, geheugenstoornis en werkproblemen. Ook was sprake van slechte familiale relaties en een laag intelligentieniveau, naast een psychopathologische persoonlijkheidsstructuur. Verder was er sprake van relatieproblematiek, seksuele problematiek en agressiviteit en het uiten van negatieve gevoelens wederzijds tussen klager en zijn vrouw. In hoeverre een en ander is te relateren aan zijn verleden is uiteraard een lastig te beantwoorden vraag.

Uit de stukken van het UWV blijkt dat klager sinds begin 1985 langdurig arbeidsongeschikt is geweest. Het was door de artsen lastig de door klager aangegeven lichamelijke klachten te duiden, maar op psychische gronden bleek hij in ieder geval al arbeidsongeschikt. Concluderend spreekt men wel van een nerveuze, kwetsbare en sombere man, die niet meer re-integreerbaar bleek te zijn.

Klager is getrouwd en heeft drie kinderen. Vrienden maken en behouden lukt slechts met moeite. Klager merkt hieromtrent op dat hij geen goede opleiding heeft genoten en daardoor niet actief is in het verenigingsleven, waardoor zijn sociale leven maar erg beperkt is.

Klager heeft een verleden van ernstig drankmisbruik. Hij heeft altijd wel bier gedronken, maar dit werd in zijn volwassen jaren steeds meer. Rond zijn 35ste jaar nam het alcoholgebruik dermate ernstige vormen aan dat wel gesproken kan worden van alcoholisme. Deze periode heeft ongeveer tien jaar geduurd. Klager bezocht toen dr. Soons, die hem adviseerde naar een afkickkliniek te gaan. Klager wilde dit niet en is vrij snel zonder hulp van zijn verslaving afgekomen door niet meer naar het café te gaan.

Klager heeft het seksueel misbruik weggestopt en vergeten tot hij plusminus 50 jaar oud was. Op dat moment kwamen de herinneringen weer spontaan naar boven; klager kan zich niet herinneren dat hier een directe aanleiding toe was. Klager heeft altijd een grote afkeer gehad van de R.-K. Kerk en leefde met het idee dat bijna alle kinderen seksueel misbruikt waren. Zijn zelfbeeld was aangetast en hij vertrouwde eigenlijk niemand meer. Klager is vervolgens wel over het misbruik gaan praten (met zijn vriend de heer [naam]) en zodoende werd alles langzaam beter.

- 2.3. Klager voelt voornamelijk een enorme boosheid betreffende hetgeen hem is aangedaan. Hij wenst deze boosheid richting de kerk te uiten en hij hoopt dat die woede in hem hiermee zal verminderen. Klager wenst daarnaast erkenning van het onrecht (machtsmisbruik) dat hem is overkomen en hij hoopt dat de behandeling van zijn klacht gaat helpen bij de verwerking van het gebeurde, zodat hij meer rust in zijn leven zal krijgen.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[Vicaris-generaal], heeft namens het bisdom Roermond de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

In samenhang met de over deze priester ingediende klacht heeft het bisdom onderzoek gedaan naar feiten en omstandigheden die hierover meer inzicht zouden kunnen bieden.

Vooreerst zijn de archieven geraadpleegd. Hierbij is gekeken naar het persoonsdossier van deze priester. In het betreffende dossier zijn geen gegevens gevonden die ook maar enige aanwijzing vormen voor welk seksueel misbruik door deze geestelijke dan ook. Dit geldt ook voor andere archiefbescheiden die op deze geestelijke betrekking hebben. Hierbij zijn in het bijzonder de dossiers van de parochies gezien waar deze priester werkzaam is geweest. Zij geven evenmin aanwijzingen over een misbruik.

Ook is bekeken of nog mensen benaderd zouden kunnen worden die de pastoor in diens functie-uitoefening destijds in de gestelde misbruikperiode hebben gekend. Vanwege het verstrijken van de tijd is dit echter niet goed meer te doen. Wel is nog navraag gedaan bij de vroegere personeelsfunctionaris [naam]. Deze kan zich geen enkel bericht over seksueel grensoverschrijdend gedrag met betrekking tot deze geestelijke herinneren.

Verder is nog gezien of aangeklaagde voorkomt in de informatie die van de Commissie Deetman is ontvangen. Dit blijkt niet het geval te zijn.

Van de zijde van het bisdom kunnen zodoende geen feitelijke gegevens aangereikt worden die het gestelde seksueel misbruik aannemelijk laten zijn. Een seksueel misbruik dat begrijpelijkerwijs zeker indruk op klager moet hebben gemaakt. Het bisdom kan zich zonder meer voorstellen dat klager daarvoor verantwoording zoekt. Zeker als daarbij ook acht wordt geslagen op het vele geweld dat hij kennelijk heeft moeten incasseren.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. Er zijn ongeveer 66 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde, zoals door klager in het klaagschrift en tijdens de zitting van de Klachtencommissie is beschreven. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft verteld. Voorts heeft de Klachtencommissie kennis genomen van:
- De verklaring van de heer [naam] en het emailbericht van mevrouw [naam], waaruit naar voren komt dat klager begin jaren '90 – derhalve ruim vóór 2010, het moment waarop seksueel misbruik in de R.- K. Kerk in de media kwam - al heeft verteld over het misbruik door aangeklaagde.
 - Het emailbericht van mevrouw [naam], waarin wordt vermeld dat haar broer seksueel is misbruikt door aangeklaagde.

- Het emailbericht van mevrouw [naam], waaruit naar voren komt dat klager haar eind 2013 heeft verteld over het seksueel misbruik door aangeklaagde. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.
- 4.6. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegroundverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.
- 4.7. Klager heeft in zijn klaagschrift tevens aangegeven slachtoffer te zijn van fysiek en geestelijk geweld. De Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk voorziet echter enkel in de behandeling van klachten betreffende seksueel misbruik. Voor slachtoffers van lichamelijk en/of geestelijk geweld is een speciale commissie, onafhankelijk van het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK, in het leven geroepen: Commissie Hulp, erkenning en genoegdoening voor geweld tegen minderjarigen in de Rooms-Katholieke kerk. De melding van klager wordt door het Meldpunt doorgegeven aan deze commissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de bisschop van het bisdom Roermond de klacht voor zover deze het gestelde seksueel misbruik betreft geground te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 12 augustus 2014 door mevrouw mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, mevrouw drs. N.A.M. van Beelen en mevrouw mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.